

בש"פ 6693/17 - מאדי דאהר נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון
בש"פ 6693/17

לפני:
העורר:
מאדי דאהר
כבוד השופט ד' מינץ

נגד

המשיבה:
מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט א' רון) מיום 24.8.2017 בתיק מ"ת 41407-06-16

בשם העורר:
בשם המשיבה:
עו"ד ירום הלוי
עו"ד הילה גורני

החלטה

לפני ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט א' רון) מיום 24.8.2017 בתיק מ"ת 41407-06-16 במסגרתה הוארך מעצרו של העורר עד למתן החלטה אחרת בבקשת המשיבה לעיין חוזר בהחלטה לשחרר את העורר לחלופת מעצר.

הרקע לערר וטענת הצדדים

1. נגד העורר הוגש כתב אישום המייחס לו שורה של עבירות איומים ועבירות הקשורות באחזקת נשק וחומר נפיץ, אשר העיקרית שבהן היא קשירת קשר עם אדם בשם בהג'את מנדו, שותף עימו לדבר העבירה ונאשם נוסף בכתב האישום (להלן: מנדו) ליידי רימון לעבר ביתו של המתלונן אשר לפי הנטען אכן יידה את הרימון לעבר חלון חזית הבית. במקביל להגשת כתב האישום הוגשה בקשה לעצור את העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בהחלטת בית המשפט המחוזי (כב' השופט א' דראל) מיום 27.6.16 נקבע כי קיימות ראיות לכאורה לביצוע עבירה של מתן אמצעים לביצוע פשע, אך עצמתן של ראיות אלו מוגבלת. כן נקבע כי לא קיים בסיס מספק בכל הנוגע לעבירות האיומים או לקשר בין

עמוד 1

העורר לבין ידוויי הרימון או לכך כי קיימת תשתית ראייתית לקבוע כי העורר היה מודע לכך שמנדו מתעתד ליידות רימון דווקא. באשר לעילת המעצר התחשב בית המשפט המחוזי בגילו של העורר, במצב משפחתו, בהעדר עבר פלילי, עיסוקו כעורך דין פעיל ובקלישותן של הראיות כאמור, ובכך שלא מצא יסוד להניח כי קיים חשש לשיבוש עתידי. לפיכך, הורה בית המשפט על שחרור העורר בתנאי ערובה, הפקדת סכום של 25,000 ₪, ואיסור יצירת קשר ישיר או עקיף עם מנדו ועדים נוספים.

2. התיק העיקרי החל להתנהל ונשמעו מספר עדים. אלא שעובר ליום 27.07.2017 המשיבה חתמה על "הסכם עד מדינה" עם מנדו. בעקבות הסכם זה, המשיבה אספה ראיות חדשות אשר קושרות באופן ישיר את העורר לביצוע העבירות ובהן עדותו המפורטת של מנדו, כמו גם ראיות מסייעות נוספות. בשל התפתחות זו, נוכח השינוי המשמעותי במצב הראייתי, המשיבה הגישה בקשה לעיון מחדש בבקשה לעצור את העורר עד תום הליכי המשפט נגדו, בגדרה ביקשה שבית המשפט יעיין מחדש בראיות לכאורה המבססות את האמור בכתב האישום. במסגרת בקשה זו, פרטה המשיבה את הפרות תנאי המעצר אשר נתגלו לה מאז חתימת הסכם עד המדינה. בין היתר, נגלה למשיבה כי ביום 3.5.2017 הגיע העורר לבית סוהר השרון, הזדהה בכזב כעורך דינו של מנדו, נפגש עימו ושוחח עימו אודות התיק וזאת תוך כוונה לשבש את ההליכים המשפטיים. עוד הוסיפה המשיבה, כי בידיה ראיות לכך שהעורר לא נעתר להוראות המשטרה להתייצב לחקירה בתאריך 6.8.2017 והוא פעל בדרך שלא ניתן יהיה למוצאו עד ליום 8.8.2017. ביום זה נעצר לצורכי חקירה אך בשל כך שחש בליבו, אושפז ביום 9.8.2017 בבית חולים אסף הרופא. בהמשך לכך, ביום 17.8.2017 התקיים דיון בבית משפט השלום ירושלים (כב' השופטת מ' צ'רקה) אשר בו נתבקשה הארכת מעצרו של העורר למשך 6 ימים. בית משפט השלום דחה את הבקשה והורה על שחרור העורר בתנאים. על ההחלטה האמורה הגישה המשיבה ערר (עמ"י 40399-08-17) לפני בית המשפט המחוזי (כב' השופטת ע' זינגר) אשר דחה את הערר והותיר על כנה את החלטת בית משפט השלום לשחרר את העורר בתנאים כאמור. נוכח ההחלטה האמורה, העורר שחרר עצמו באופן מידי מאשפוזו בבית החולים מבלי להצטייד קודם לכן עם מכתב שחרור מהאשפוז מבית החולים.

3. בשים לב לכל האמור, לטענת המשיבה העורר הוא אדם המשטה בבית המשפט ובמשטרה, ברצותו מאשפז את עצמו וברצותו משתחרר ללא קשר למצבו הרפואי האמיתי. כל אלה מצביעים לדעת המשיבה, על כך שהעורר משבש את מהלכי המשפט.

4. העורר הובא אפוא לפני בית המשפט המחוזי (השופט א' רון) כאשר בא-כוחו טען כי אינו מכיר את חומר הראיות וכי יצטרך זמן מסוים וראוי ללמוד אותו. בית המשפט לא קבע דבר אודות הראיות החדשות שיש בידי המשיבה להוכחת אשמת העורר וקבע כי אלו תידונה לפני המותב אשר הורה על שחרור המשיב בתחילת ההליך (השופט א' דראל). בשולי החלטתו קבע, כי המשיב יעצר עד למתן החלטה אחרת. החלטה זו הולידה את הערר שלפני.

5. לשלמות התמונה יצוין כי הדיון לפני השופט דראל קבוע ליום 7.9.2017.

6. בקליפת האגוז, טענת ב"כ העורר היא, כי שעה שבית משפט המחוזי לא קבע דבר אודות הראיות החדשות שבידי המשיבה, בית המשפט נעדר סמכות להורות על מעצרו של העורר אשר שוחרר זה מכבר מכבלי מעצרו בהחלטה הקודמת של בית המשפט המחוזי מיום 27.6.2017 (השופט א' דראל). על כך הוסיף, כי על פי תיאור הדברים דלעיל,

אין לומר כי העורר שיבש את הליכי המשפט או נמלט מאימת הדין. אכן, העורר נפגש בניגוד לתנאי השחרור עם מנדו. אך מפגש זה ארע ביום 3.5.2017, חודשים רבים לפני הגשת הבקשה לעיון חוזר. אף לפי טענת המשיבה, זו ידעה על המפגש שקיים העורר עם מנדו בסמוך לחתימת הסכם עד המדינה עם זה האחרון, בסמוך ליום 27.7.2017 כשלושה שבועות לפני הגשת הבקשה לעיון חוזר. מכאן, יש ללמוד שהמשיבה עצמה לא ייחסה לאותו מפגש שהתקיים משקל משמעותי המצדיק את מעצרו של העורר.

7. מנגד טענה המשיבה, כי התנהלותו של העורר מלמדת על זלזולו הן בבית המשפט והן במשטרה. ניתן ללמוד זאת מתוך המאמצים שהוא משקיע בהימלטותו מהמשטרה ובחוסר שיתוף הפעולה שלו עמה. מדובר במקרה זה בעילת מעצר עצמאית, שכן אין מחלוקת שהעורר הפר את תנאי השחרור כאשר ברירת המחדל היא, שמי ששוחרר לחלופת מעצר ואינו מקפיד על תנאי השחרור, יש להחזירו למעצר מאחורי סורג ובריח.

דין והכרעה

8. שעה שמוגשת בקשה לעיון חוזר בשל אי הקפדה על תנאי שחרור, מדובר בעילת מעצר עצמאית (בש"פ 7120/13 מדינת ישראל נ' אבו גאנם, (5.11.2013)). אי הקפדה על תנאי שחרור על ידי מי ששוחרר לחלופת מעצר תוביל ככלל להחזרתו למעצר מאחורי סורג ובריח בשל אבדן אמונו של בית המשפט בו. סטייה מכלל זה, תתאפשר רק במקרים חריגים ורק כשניתן להצביע על נסיבות מיוחדות, בין אם מדובר בנסיבות ההפרה ובין אם בנסיבות יוצאות דופן (בש"פ 5673/12 אטינגר נ' מדינת ישראל, (6.8.2012)). הואיל וכך, על בית המשפט להשתכנע באותה רמה של שכנוע הקיימת בבקשה למעצר עד תום ההליכים כי קיימת עילת מעצר לפי סעיף 21 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), היינו כי קיימת עילת מעצר וכי קיימות לפי סעיף קטן ב' לאותו סעיף ראיות לכאורה להוכחת האשמה או העובדות המבססות את הבקשה לעיון חוזר, לפי העניין.

9. במסגרת זו, ועד אשר תישמע הבקשה בית המשפט מוסמך להורות על מעצרו של הנאשם ב"מעצר ביניים" - "עד למתן החלטה אחרת". אלא במסגרת זו, עוד טרם עבר חומר החקירה בביקורת ההגנה, על בית המשפט להשתכנע כי קיים ולו "ניצוץ" ראייתי לביסוס הבקשה (בש"פ 8896/06 בוסקילה נ' מדינת ישראל (15.11.2006); בש"פ 6545/17 אבו עזא נ' מדינת ישראל (25.8.2017)).

10. ברם, במקרה זה בית המשפט המחוזי הנכבד, הורה על מעצרו של העורר מבלי שדן כלל בקיומן של הראיות המבססות את העילה שבגינה הוגשה הבקשה לעיון חוזר. יתר על כן, בית המשפט המחוזי במותב אחר (כב' השופטת ע' זינגר), דן בהתנהלותו של העורר במסגרת הערר אשר הוגש לפניו על החלטת בית משפט השלום לשחרר את העורר בתנאים. בית המשפט לא השתכנע אז כי התנהלות האמורה הצדיקה את מעצרו של העורר. אכן, צודקת ב"כ המשיבה כי הדיון שהתקיים אז בבית משפט שלום היה בעניין מעצרו של העורר לא עד לתום משפטו, אלא לצרכי חקירה. ברם, מבלי לקבוע מסמרות בעניין, על דרך קל וחומר אפשר לומר, כי אם התנהלותו של העורר לא הצדיקה הארכת מעצרו לשם חקירה, קשה לסבור שאותה התנהלות תקים עילה להורות על מעצרו של העורר עד לתום הליכי המשפט כנגדו.

11. בנסיבות אלו, לא היה מקום להורות על מעצרו של העורר. לכל היותר, ונוכח חשש המשיבה שהעורר נמלט

חדשות לבקרים מעיני המשטרה באמתלות ובתחבולות שונות, יש מקום להכביד את תנאי שחרורו עד לדיון שיתקיים לגופו של עניין בבקשה לעיון חוזר הקבוע כאמור לשבוע הבא. אז יתפרס לפני בית המשפט מלוא רוחב יריעת המסכת הראייתית וטענות הצדדים תישמענה לגופו של עניין.

בשים לב לכל האמור, אני מקבל את הערר ומורה על שחרורו של העורר כאשר בנוסף לתנאי השחרור שנקבעו במסגרת החלטת בית המשפט המחוזי מיום 27.6.2017 כתנאי לשחרורו, העורר יפקיד סכום נוסף של 25,000 ₪ לקופת בית המשפט.

ניתנה היום, ט' באלול התשע"ז (31.8.2017).

שׁוֹפֵט
